

Sygn. akt III AUa 518/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013 r. w Szczecinie

sprawy W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 kwietnia 2013 r. sygn. akt VI U 2402/12

oddala apelację.

SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 518/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 maja 2012 r. organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu W. K. prawa do emerytury pomostowej wobec nieudokumentowania wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu zagranicznego okresu ubezpieczenia, ponieważ emerytura pomostowa nie jest „świadczeniem z tytułu starości”, do którego stosuje się Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego nr 883/2004 w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony W. K. i wskazał, że w okresie pracy za granicą w charakterze marynarza morskiego była odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne. Obowiązek zaliczenia tego okresu wynika z art. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Wspólnoty nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 roku w sprawie stosowania systemów

zabezpieczenia społecznego w stosunku do pracowników najemnych, osób pracujących na własny rachunek i do członków ich rodzin, którzy przemieszczają się w obrębie Wspólnoty.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 r. oddalił odwołanie.

Z ustaleń stanowiących podstawę faktyczną rozstrzygnięcia wynika, że ubezpieczony W. K. urodził się (...) r. Wniosek o emeryturę pomostową złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. w dniu 27 października 2011 r. Ostatni okres ubezpieczenia W. K. ustał z dniem 25 lipca 2011 r. Ubezpieczony legitymuje się udowodnionym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym ogółem 19 lat, 10 miesięcy i 9 dni, w tym 14 lat, 4 miesiące i 27 dni przepracował w warunkach szczególnych. W. K. po ukończeniu Technikum (...) podjął pracę w (...) w Ś. W okresie maja 1975 r. do maja 1990 r. ubezpieczony pracował w Przedsiębiorstwie (...) w Ś. najpierw jako praktykant, a później maszynista chłodni, mechanik chłodni oraz monter urządzeń chłodniczych. Po zakończeniu pracy w wymienionym przedsiębiorstwie ubezpieczony rozpoczął pracę na statkach zagranicznych, gdzie w latach 1991-1992, pływał na statkach należących do armatora greckiego, później w 1993 r. nie pracował i następnie w latach 1994, 1995 i 1996 ponownie pływał na statkach należących do armatora greckiego. Z kolei w okresie od grudnia 1996 r. do maja 1997 r. W. K. pływał u armatora norweskiego, ale pod banderą maltańską, następnie na statkach włoskich, cypryjskich oraz niemieckich. W okresie od 1 stycznia 1999 r. do 11 stycznia 2007 r. oraz od 1 stycznia 2008 r. do 10 sierpnia 2011 r. W. K. nie był zgłoszony do dobrowolnego ubezpieczenia.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Sąd I instancji w pierwszej kolejności przywołał treść przepisów art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 237 poz.1656) wskazując, że emerytury pomostowe mają przejściowy charakter o czym decyduje m.in. art. 16 wymienionej ustawy zgodnie z którym prawo do tego świadczenia ustaje nie tylko z dniem śmierci uprawnionego, ale również z dniem poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, z dniem osiągnięcia przez uprawnionego wieku 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jeżeli uprawniony nie ma prawa do emerytury ustalonego decyzją organu rentowego. Świadczenia te mają zatem odrębny charakter i nie wszyscy uprawnieni do emerytur w niższym wieku z uwagi na pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, nabyliby obecnie prawo do emerytur pomostowych. Następnie Sąd Okręgowy wskazał na treść art. 4 i 8 ustawy o emeryturach pomostowych określających przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej. Przedmiotem sporu było zaś ustalenie czy ubezpieczony posiada wymagane ustawą 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych i czy przy ustaleniu prawa do emerytury pomostowej powinny zostać uwzględnione także zagraniczne okresy zatrudnienia po myśli art. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Problem prawny w rozważanej sprawie dotyczy zatem kwestii możliwości i zakresu stosowania przepisów europejskiego prawa zabezpieczenia społecznego i ewentualnego wyłączenia przez nie polskich wewnętrznych regulacji. Sąd Okręgowy wskazał, że w polskim prawie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada terytorialności (lex loci laboris), co oznacza, że obowiązek ubezpieczenia powstaje z tytułu zatrudnienia wykonywanego na terytorium RP. Ustawodawca traktuje jednak na równi z zatrudnieniem na obszarze RP, zatrudnienie obywateli polskich za granicą w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych i urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy ONZ i innych misjach lub misjach specjalnych, a także w innych polskich placówkach, instytucjach lub przedsiębiorstwach, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej. Jednocześnie od dnia 1 maja 2004 roku (tj. od wejścia Polski do Unii Europejskiej) bezprzedmiotowe stały się kwestie podwójnego oskładkowania wynagrodzeń obywateli polskich zatrudnionych na terytorium krajów Wspólnoty oraz fakultatywnego opłacania składek w polskim organie rentowym w razie zatrudnienia w unijnym przedsiębiorstwie. W tej materii zastosowanie znajdują Rozporządzenie Rady Wspólnoty nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego w stosunku do pracowników najemnych, osób pracujących na własny rachunek i do członków ich rodzin, którzy przemieszczają się w obrębie Wspólnoty (tekst jedn.: Dz. Urz. WE nr L 28, z 30.01.1997, z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166, z 30.04.2004),

które weszło w życie od dnia 20 maja 2004 r., ale którego stosowanie odsunięto w czasie do dnia wejścia w życie rozporządzenia wykonawczego. Wymienione akty prawne chociaż są źródłem prawa powszechnie obowiązującego w Polsce i ze względu na ich charakter winny być stosowane wprost to jednak nie obejmują swoim zakresem emerytur pomostowych. Zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE.L.04.166.1 Dz.U.UE-sp.05-5-72 ze zm.), rozporządzenie to stosuje się do całego ustawodawstwa odnoszącego się do wymienionych w tym przepisie działów zabezpieczenia społecznego do których należą świadczenia z tytułu choroby, świadczenia z tytułu macierzyństwa i równoważne świadczenia dla ojca, świadczenia z tytułu inwalidztwa, świadczenia z tytułu starości, renty rodzinne, świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i choroby zawodowej, zasiłki na wypadek śmierci, świadczenia dla bezrobotnych, świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne. Zdaniem Sądu Okręgowego emerytura pomostowa nie należy do żadnego z wymienionych świadczeń, a w szczególności nie stanowi świadczenia z tytułu starości. Świadczenia z tytułu starości przysługują w związku z osiągnięciem wieku, w którym powstaje prawo do zaprzestania wykonywania pracy i możliwość pobierania emerytury. Dobrowolne zaprzestanie wykonywania pracy jest tym, co odróżnia świadczenia z tytułu starości od innych kategorii świadczeń, które nierzadko także mogą być przyznawane ze względu na osiągnięcie wieku lub stażu pracy. Tak jest w przypadku emerytury pomostowej, która może być przyznana po spełnieniu kilku przesłanek, w tym po osiągnięciu pewnego wieku oraz legitymowaniu się określonym okresem ubezpieczenia. Emerytura pomostowa jest jednak jedynie tzw. świadczeniem przejściowym, pomiędzy pracą a emeryturą właściwą, przyznawaną właśnie z uwagi na osiągnięcie wieku emerytalnego, na co wskazuje sama jej nazwa. Wskazuje na to art. 16 ustawy o emeryturach pomostowych zgodnie z którym prawo do tego świadczenia ustaje nie tylko z dniem śmierci uprawnionego, ale również z dniem poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury (świadczenia z tytułu starości), z dniem osiągnięcia przez uprawnionego wieku 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jeżeli uprawniony nie ma prawa do emerytury ustalonego decyzją organu rentowego. Ustawa o emeryturach pomostowych stanowi przy tym realizację zapowiedzi zawartej w ustawie o emeryturach i rentach z FUS w momencie wprowadzania reformy systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce, co do stopniowej likwidacji możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę na rzecz zmiany charakteru pracy, jeżeli pracownik ze względu na stan zdrowia nie może kontynuować dotychczasowego zatrudnienia. Dlatego, uznać należało, że przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej zagraniczne okresy ubezpieczenia nie podlegają uwzględnieniu, gdyż emerytura pomostowa nie jest świadczeniem z tytułu starości, do którego stosuje się przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych. Tym samym, Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony nie wykazał wymaganych do przyznania mu prawa do emerytury 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych i na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. odwołanie oddalił.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony i zarzucił:

1. dowolną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego przez Sąd I instancji i naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. poprzez błędne ustalenie, iż nie posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w sytuacji gdy ze zgromadzonych dokumentów (w szczególności książeczki żeglarskiej) wynika, iż okres jego pracy znacząco przekracza 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego;
2. brak zbadania i zastosowania przez Sąd I instancji treści umów międzynarodowych dotyczących regulacji kwestii ubezpieczeń społecznych zawartych między Polską, a innymi państwami, w szczególności umów RFN z 1973 r. i 1990 r. co bezpośrednio skutkowało nierozpoznanie istoty sprawy przez Sąd;
3. brak rozpoznania przez Sąd jakiegokolwiek z 7 zarzutów jakie podniósł w odwołaniu od decyzji ZUS, albowiem żaden z tych zarzutów nie został rozpoznany, a nawet choćby lakonicznie omówiony, tym samym naruszono jego prawo do Sądu i rzetelnego procesu;
4. brak uwzględnienia przez Sąd okresu zatrudnienia w Polsce i za granicą po 1995 r.;

5. nieprawidłowe zastosowanie bądź nieprawidłową interpretację prawa wspólnotowego w postaci rozporządzenia WE nr 883/2004 i błędne uznanie przez Sąd Okręgowy, iż w przypadku emerytury pomostowej nie można wliczać okresu zatrudnienia w państwach członkowskich Unii Europejskiej, co bezpośrednio skutkowało oddaleniem odwołania, w szczególności w sprawie nie ma zastosowania art. 66 tego rozporządzenia;

6. brak uwzględnienia przez Sąd dodatkowego okresu zatrudnienia, pomimo tego, że powiadomił Sąd o zatrudnieniu i aktualnym opłacaniu składek do ZUS (naruszono art. 217 § 1 i 2 k.p.c., a także art. 227 k.p.c.).

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie odwołania ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego okazała się niezasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, jak też zastosował właściwe przepisy prawa materialnego, które przytoczył i przeanalizował w pisemnym uzasadnieniu wyroku oraz wyprowadził z nich prawidłowe wnioski prawne, które nie budzą zastrzeżeń. Ponadto Sąd Okręgowy zebrany w sprawie materiału dowodowy poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny w pełni przychylił się do powyższych ustaleń oraz dokonanej przez Sąd I instancji wykładni przepisów, w tym prawa wspólnotowego, które znajdowało w sprawie zastosowanie wobec wykonywania przez ubezpieczonego pracy w państwach będących członkami Unii Europejskiej. W sprawie nie był kwestionowany fakt zatrudnienia W. K. u pracodawców poza granicami kraju, ale jak wynika z uzasadnienia decyzji odmownej, wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, przyczyną odmowy przyznania prawa do emerytury pomostowej, było nieudokumentowanie przez ubezpieczonego 25 lat okresów składowych i nieskładkowych w związku z niezaliczeniem przez organ rentowy okresów pracy ubezpieczonego poza granicami kraju, a co sprowadziło się do stwierdzenia, że emerytura pomostowa nie może być kwalifikowana jako „świadczenie z tytułu starości”, a zatem nie jest objęte zakresem przedmiotowym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166, z 30.04.2004) zwanego dalej rozporządzeniem nr 883/2004.

W związku z przedstawionymi wyżej uwagami, a także zakresem postawionych w apelacji zarzutów konieczne jest wskazanie, że Polska stała się z dniem 1 maja 2004r. członkiem Unii Europejskiej, stroną traktatów stanowiących podstawę Unii, a prawo wspólnotowe od dnia 1 maja 2004r. stało się częścią obowiązującego w Polsce porządku prawnego. Stosowanie prawa powinno być zatem zgodne z prawem wspólnotowym, w tym z aktami prawnymi o randze rozporządzenia. Po dacie 1 maja 2004 r., w sferze ubezpieczeń społecznych obowiązują zatem zasady wspólnotowe. Przepisy te o randze rozporządzenia obowiązują wprost i bezpośrednio na terenie państw członkowskich, a w razie sprzeczności z prawem krajowym, mają przed nim pierwszeństwo.

Pomimo powyższych uwag w rozważanej sprawie – jak zasadnie wskazał Sąd Okręgowy – brak było podstaw prawnych do zaliczenia ubezpieczonemu okresów pracy poza granicami kraju przy ustaleniu uprawnień do emerytury pomostowej, bowiem w tym przypadku nie znajdują zastosowania przepisy unijne rozporządzenia nr 883/2004, a wynikająca z przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zasada terytorialności. Sąd Okręgowy prawidłowo stanął na stanowisku, że emerytura pomostowa nie jest „świadczeniem z tytułu starości” określonym w art. 3 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 883/2004 i rozważania odnośnie pojęcia „świadczenia z tytułu starości” zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia należy uznać za trafne. W świetle regulacji art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 należy uznać, że wykaz ryzyk ubezpieczeniowych zawartych w art. 3 ust. 1 wymienionego rozporządzenia jest zamknięty, a dział zabezpieczenia społecznego nie wymieniony w tym przepisie nie wchodzi do zakresu

wymienionych tam świadczeń (zob. Teresa Bińczycka-Majewska. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w UE na progu XXI wieku [w:] Prawo pracy w świetle przepisów integracji europejskiej. Księga jubileuszowa Profesor Marii Matey-Tyrowicz, Wolters Kluwert Polska 2011). Nie ulega zatem wątpliwości, że treść powyższej regulacji pozwala na stwierdzenie, co zresztą zasadnie uczynił Sąd Okręgowy, że emerytura pomostowa chociaż jest świadczeniem, które może być przyznane po osiągnięciu określonego wieku, to jednak wymaga spełnienia jeszcze kilku przesłanek określonych w art. 4 w zw. z art. 8 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. W przypadku ubezpieczonego W. K. i jego prawa do emerytury pomostowej zasadnie Sąd Okręgowy wskazał, że tym co odróżnia świadczenie z tytułu starości od innych kategorii świadczeń, które również mogą być przyznane ze względu na osiągnięcie określonego wieku lub stażu pracy, jest konieczność spełnienia dodatkowych warunków lub zaistnienie określonej sytuacji. Stąd też uważa się i jest to stanowisko prezentowane w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości, że w przypadku typowych świadczeń z tytułu starości ich nabycie i realizacja związana jest z osiągnięciem określonego wieku i realizacją prawa do zaprzestania wykonywania pracy i stanowi to swoiste uprawnienie osoby zainteresowanej (zob. Komentarz do art. 3 rozporządzenia 883/2004 [w:] Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego. Komentarz. Krzysztof Ślebzdak. Wolters Kluwert Polska 2012). Dlatego, zasadnie Sąd Okręgowy uwzględniając omawianą interpretację przyjął, mając na uwadze treść przepisów rozporządzenia nr 883/2004 oraz obowiązującą w polskim systemie zabezpieczenia społecznego zasadę terytorialności, że skoro ubezpieczony pracował w latach 1991 – 1992, a także w latach 1993 – 1997 u pracodawców zagranicznych i nie dokonał w tym czasie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych na terenie Polski oraz nie uiścił składek, to jednocześnie nie było możliwości uwzględnienia teraz tego okresu do stażu ubezpieczeniowego uprawniającego do emerytury pomostowej. Ekspozowany w apelacji fakt podlegania ubezpieczeniom społecznym w innych krajach w świetle obowiązywania koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w państwach członkowskich Unii Europejskiej, jedynie do wyliczonych w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 działań zabezpieczenia sam w sobie nie mógł stanowić teraz podstawy do wymuszenia powstania stosunku ubezpieczeniowego w spornym okresie na terenie Polski, który uprawniałby do emerytury pomostowej. Tym samym słusznie Sąd Okręgowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresu jego zatrudnienia na statkach poza granicami polski do ustalenia prawa do emerytury pomostowej.

Odnosząc się zaś do zarzutu nieuwzględnienia przez Sąd Okręgowy umów bilateralnych z innymi państwami, w tym w szczególności z RFN z 1973 r. i 1990 r. należy wskazać, że w odniesieniu do państw członkowskich Unii Europejskiej (a w takich państwach pracował ubezpieczony), od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, zastosowanie miały najpierw przepisy rozporządzenia o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/01 z dnia 14.06.1971 r., a od 1 maja 2010 r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/04 z dnia 29.04.2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które zastąpiły umowy dwustronne. Niemniej jednak wskazać trzeba, że również przywołana w apelacji umowa międzynarodowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o zabezpieczeniu społecznym sporządzona w Warszawie dnia 8 grudnia 1990 r. (Dz. U. z 1991 r., Nr 1008, poz. 468), która dotyczyła m.in. zaopatrzenia emerytalnego pracowników i poprzez pojęcie „zaopatrzenie emerytalne” rozumiała zaopatrzenie na starość, na wypadek inwalidztwa lub śmierci (art. 1 pkt 9), a zatem pojęcie to definiowane było podobnie jak w rozporządzeniu nr 883/2004 i nie ma podstaw do poszukiwania w wymienionej umowie podstaw do zaliczenia okresów ubezpieczenia za granicą do ustalania prawa do emerytury pomostowej w Polsce.

W konsekwencji uznać należało, że okres pracy ubezpieczonego poza granicami kraju mógłby być uwzględniony ubezpieczonemu do ustalenia prawa do emerytury pomostowej pod warunkiem uznania go za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 lub art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2003r., sygn. II UK 196/02, OSNP 2004/8/144). Okresy wykonywania za granicą pracy nie są natomiast uwzględniane wówczas, gdy obowiązujące przepisy nie dają podstawy do uznania tych okresów za okresy składkowe. W związku z powyższym sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonego za granicą u pracodawców zagranicznych stanowią okresy składkowe o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d i art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jeżeli opłacane były składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce. Wskazuje na to także treść art. 48 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003r., Nr 58, poz. 514), która obowiązywała do dnia 31 maja 2004r. zgodnie

z którym to przepisem jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, udokumentowane okresy zatrudnienia obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych zaliczane są do okresów składkowych w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, o ubezpieczeniu społecznym i rodzinnym oraz o świadczeniach pieniężnych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Podobnie zresztą było też pod rządami art. 29 ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r. o zatrudnieniu (Dz. U. z 1989, Nr 75, poz. 446), gdzie także istniał wymóg opłacania składki na ubezpieczenie społeczne na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W takim przypadku zgodnie z brzmieniem art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2012 r. prawo do dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi przysługiwało obywatelom polskim wykonującym pracę za granicą w podmiotach zagranicznych oraz obywatelom polskim wykonującym pracę w podmiotach zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli podmioty te nie posiadają w Polsce swojej siedziby ani przedstawicielstwa.

Z treści dokumentu w postaci poświadczenia do celów świadczeń emerytalno – rentowych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (k. 47 akt ZUS) wynika, że W. K. podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu od 11 sierpnia 2011 r., a zatem sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonego poza granicami kraju nie podlegały w tej konkretnej sprawie o emeryturę pomostową wliczeniu do okresu ubezpieczenia uprawniającego do uzyskania prawa do emerytury pomostowej, gdyż w tych okresach nie były opłacane za ubezpieczonego składki na ubezpieczenie społeczne.

Nie sposób też podzielić wyrażonego w uzasadnieniu apelacji argumentu, że pozbawienie ubezpieczonego prawa do emerytury pomostowej nastąpiło na podstawie kryterium nieuzasadnionego zróżnicowania sytuacji ubezpieczonych, ponieważ emerytura pomostowa jest świadczeniem wyjątkowym i przepisy te należy interpretować ściśle, bowiem nabycie prawa do takiej emerytury jest swoistym przywilejem i nie można stosować wykładni rozszerzającej powyższych przepisów. Ponadto pozbawienie prawa do rozważanego tutaj świadczenia nie nastąpiło tylko z tego powodu, że obywatel polski skorzystał z prawa do swobodnego przepływu osób, w tym pracowników między państwami członkowskimi Unii Europejskiej, ale z tego powodu, że ubezpieczony nie uiszczał składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce do czego zobowiązani byli wszyscy ubezpieczeni.

Reasumując, należy stwierdzić, że dokonana przez Sąd Okręgowy ocena wszystkich zgromadzonych dowodów dokonana została zgodnie z dyspozycją art. 233 k.p.c., a zaprezentowane poglądy prawne zasługują na aprobatę. Należało zatem uznać, że na dzień wydania decyzji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wnioskodawca nie wykazał niezbędnych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, które uprawniałyby go do uzyskania prawa do emerytury pomostowej. Bez znaczenia w rozważanej sprawie były przedstawione przez ubezpieczonego dodatkowe okresy ubezpieczenia już po dniu wydania decyzji o organ rentowy. Należy bowiem wskazać, że postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, wszczynane jest w wyniku złożenia odwołania przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Postępowanie sądowe ma zatem charakter odwoławczy i ma na celu dokonanie kontroli decyzji organu rentowego przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji.

Uwzględniając powyższą argumentację podzielić należało stanowisko wyrażone w zaskarżonym wyroku co do braku podstaw do przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej. Dlatego na podstawie art. 385 kpc należało oddalić apelację ubezpieczonego jako nieuzasadnioną.

SSA Zofia Rybicka - Szkibieli SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko